

احکام حریم در حقوق خصوصی ایران

احمد غرایاق زندی^۱، سودابه جمالی پشت مساری^۲، سمیه حافظی^۳

۱ دانشکده حقوق، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۲ دانشکده حقوق، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۳ دانشکده حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکز، تهران، ایران

چکیده

حریم خصوصی، از موضوعات بنیادین حقوق بشری و یکی از مفاهیم نظام‌های حقوقی توسعه یافته است که ارتباط بسیار نزدیکی با کرامت انسان‌ها دارد. بنابراین پشتیبانی و حمایت از شخصیت افراد و حقوق شهروندان، نیازمند حمایت از حریم خصوصی است. در نظام حقوقی ایران، حریم خصوصی بصورت مشخص و معنون حمایت نشده و در واقع، موضع حقوق موضوعه ایران در مواجهه با حریم خصوصی، تحویل گرایانه است. حقوق و آزادی‌ها بمنزله حریم خصوصی بطور ضمنی و در میان سایر قواعد حقوقی، بطور ناقص، مورد حمایت قرار گرفته‌اند. قانون اساسی، قانون مجازات اسلامی، قانون آیین دادرسی کیفری، قانون آزادی اطلاعات، قوانین و مقررات مربوطه به ارتباطات پستی، تلفنی و قانون مطبوعات در زمره قوانین و مقرراتی هستند که گاه ضمنی و گاه صریحا از برخی مصادیق حریم خصوصی حمایت کرده‌اند. البته برخلاف قوانین اساسی کشورهایی که از حریم خصوصی بصورت مشخص و در قالب اصل یا اصول خاصی حمایت کرده‌اند، در قانون اساسی ایران متن خاصی که از حریم خصوصی، تحت این عنوان حمایت کرده باشد، وجود ندارد. لذا در این تحقیق به بررسی مبانی حق بر حریم خصوصی و چالش‌های آن در حقوق موضوعه ایران پرداخته شده است.

واژه‌های کلیدی: قانون اساسی، قانون حقوق شهروندی، حریم خصوصی، قانون مجازات اسلامی، قانون آیین دادرسی کیفری